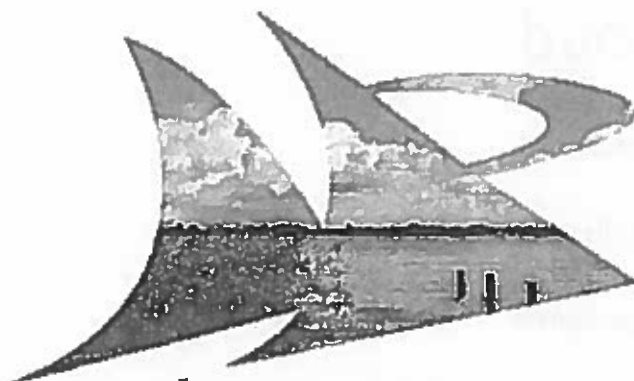

Meerschap Paterswolde

Jaarverslag 2016

Inhoud

	pagina
Voorwoord	3
Inleiding	4
1. Organisatie	5
2. Beleid	7
3. Onderhoud en Beheer	8
4. Externe contacten	12
5. Jaarrekening	13

 HOFSTEENGE ZEEMAN
G R O E P
ACCOUNTANTS & ADVISORS
10 APR 2017
Contrôle verklaring d.d.

Voorwoord

Ook afgelopen jaar viel mij weer op hoezeer het Paterswoldsemeer, de Hoornseplas en de omliggende recreatie- en natuurgebieden leven bij omwonenden, verenigingen en bezoekers van het Meerschapsgebied. Een gebied met betekenis. Om in te wonen, leven en te recreëren. Het hele jaar door. Want dankzij de mooie nazomer ontvingen we aan het einde van het seizoen bijvoorbeeld nog veel recreanten in het gebied.

Werkzaamheden binnen financiële kaders verricht

Ook in het afgelopen jaar heeft het Meerschap haar werkzaamheden weer binnen de afgesproken financiële kaders verricht. Het Dagelijks Bestuur complimenteert de medewerkers met het feit dat de kleine organisatie relatief goedkoop opereert, zonder de schaalvoordelen van een grote organisatie. Het Dagelijks Bestuur en de Meerschapsorganisatie zijn dan ook steeds op zoek naar verdere optimalisering van de bedrijfsvoering.

Verder hebben we dit jaar het 25-jarig ambtsjubileum van onderhoudsmedewerker de heer Ubels gevierd.

Een jaar van bestuurlijke en secretariële wisselingen

Het jaar 2016 was een jaar van bestuurlijke en secretariële wisselingen. Halverwege 2016 beëindigde wethouder mevrouw Lambeck haar wethouderschap bij de gemeente Haren. Zij was lid van het Dagelijks en Algemeen Bestuur. Wethouder mevrouw Stiekema is in haar plaats getreden.

Raadslid mevrouw Magnin, die namens de gemeente Tynaarlo lid was van Algemeen Bestuur heeft in verband met een verhuizing afscheid van ons genomen. Haar plaats is ingenomen door mevrouw Kardol.

Locosecretaris mevrouw Meines heeft afscheid genomen wegens het aanvaarden van een functie bij de Gemeente Groningen. Haar plaats is ingenomen door mevrouw Loedeman.

Externe aangelegenheden

In november 2016 heeft er een rechtszitting plaatsgevonden waarin de behandeling plaatsvond van een verzoekschrift van de heer Bos. Hij verzocht de rechter om het Meerschap aansprakelijk te stellen voor de gevolgen van een duikongeval wat hem in 2012 is overkomen. Op dit moment is er nog geen duidelijkheid over de uitkomst.

Project Lage Wal

De voorbereidingen voor de reconstructie van de Lage Wal zitten in de afrondende fase. De voorbereidingen voor de uitvoeringsfase zijn op het moment van het schrijven van dit voorwoord in gang gezet.

Vandalisme

Er heeft minder vandalisme plaatsgevonden in het gebied te opzichte van voorgaand jaar.

Voor verdere informatie verwijs ik u graag naar dit jaarverslag.

Nina Hofstra,
Voorzitter Meerschap Paterswolde
Haren, april 2017.

Inleiding

Voor u ligt het jaarverslag 2016 met daarin opgenomen de jaarrekening 2016 van het Meerschap Paterswolde.

In hoofdstuk 1 staat een beknopt overzicht van de opbouw van onze organisatie en de personalia.

Hoofdstuk 2 besteedt aandacht aan beleidsontwikkelingen en andere bestuurlijke zaken.

In Hoofdstuk 3 vindt u informatie over het onderhoud en beheer van ons gebied.

Hoofdstuk 4 gaat over de externe contacten van het Meerschap en de voorlichting en publiciteit.

Hoofdstuk 5 bevat de gegevens van de jaarrekening 2016.

Naar wij hopen heeft u na het lezen van dit verslag een goed en compleet beeld gekregen van onze financiën en van de werkzaamheden en ontwikkelingen die in het jaar 2016 plaatsvonden.

1 Organisatie

In het Meerschapel werken de gemeente Haren, Tynaarlo en Groningen samen aan het beheer van het Paterswoldsemeer, het Hoornsemeer, de Hoornseplas en omliggende recreatie- en natuurgebieden.

Het Meerschapel behartigt voor de samenwerkende gemeenten de belangen op drie beleidsterreinen;

- Recreatie
- Natuurbescherming
- Landschapsverzorging

Het Meerschapel behartigt deze belangen onder meer door:

1. De instandhouding en verbetering van het natuur- en landschapsschoon;
2. Het onderhoud en de exploitatie van inrichtingen en eigendommen;
3. Het vaststellen van verordeningen, die de belangen van de recreatie, natuurbescherming of landschapsverzorging betreffen, al dan niet door strafbepalingen of bestuursdwang te handhaven;
4. Advisering over bouw- en bestemmingsplannen.

Opbouw en organisatie

Het Meerschapel Paterswolde kent een algemeen bestuur en een dagelijks bestuur, een voorzitter en een directeur/secretaris.

Het Algemeen Bestuur bestaat uit 10 leden:

1. Een lid uit elk college van B&W van de deelnemende gemeenten Haren, Tynaarlo en Groningen;
2. Twee leden uit de raad van de gemeente Tynaarlo;
3. Twee leden uit de raad van de gemeente Haren;
4. Drie leden uit de raad van de gemeente Groningen.

De drie gemeenteraden wijzen de leden aan de welke uit hun midden en uit het college worden afgevaardigd.

Het dagelijks bestuur bestaat uit de onder 1 genoemde drie leden.

Het algemeen bestuur wijst op voordracht van het dagelijks bestuur een voorzitter aan. Daarbij is afgesproken dat het voorzitterschap per zittingsperiode van vier jaar rouleert tussen de DB leden uit de colleges van achtereenvolgens Tynaarlo, Haren en Groningen.

Het secretariaat van het Meerschapel, bestaande uit de directeur/secretaris en de loco secretaris, zorgt voor de administratie, de beleidsvoorbereiding en advisering, het voorbereiden van de bestuursvergaderingen, de correspondentie en de contacten met overheidsinstanties, marktpartijen en publiek.

Verder zijn er bij het Meerschapel een beheerder en drie onderhoudsmedewerkers in dienst. Zij zijn belast met het dagelijks onderhoud en het toezicht op de terreinen. De bediening van de brug en de sluis tussen het Hoornsediep en het meer wordt verzorgd door medewerkers van iederz van de gemeente Groningen.

Op drukke dagen wordt er extra schoongemaakt en hiervoor worden externe partijen ingehuurd.

 HOFSTEE & ZEEMAN
G R O E P
ACCOUNTANTS & ADVISORS

Personalia bestuur

Het voorzitterschap rouleert, bij afspraak in de gemeenschappelijke regeling Meersch-
chap Paterswolde 2016, van de gemeente Tynaarlo naar de gemeente Haren en vervolgens naar de
gemeente Groningen. De voorzittershamer is momenteel in handen van de gemeente
Tynaarlo.

Het bestuur van het Meersch-
chap Paterswolde bestond in 2016 uit de volgende leden:

Mevrouw N. Hofstra, wethouder van Tynaarlo, namens de VVD, voorzitter en lid van het
dagelijks bestuur,

De heer J. van Keulen, wethouder van Groningen, namens de VVD, vicevoorzitter en lid van
het dagelijks bestuur,

Mevrouw P. Lambeck, wethouder van Haren, namens de VVD, lid van het dagelijks bestuur, tot
11 juni 2016,

Mevrouw M.H. Stiekema, wethouder van Haren, namens CDA, lid van het dagelijks bestuur,
vanaf 28 juni 2016,

De heer W.B. Leemhuis, gemeenteraadslid van Groningen voor GroenLinks,

De heer J.P. Loopstra, gemeenteraadslid van Groningen voor de PvdA,

De heer M.D. Blom, gemeenteraadslid van Groningen voor de VVD,

Mevrouw H. Wiersema, gemeenteraadslid van Tynaarlo voor het CDA,

Mevrouw L.S. Magnin, gemeenteraadslid van Tynaarlo voor D66, tot 1 oktober 2016

Mevrouw C.E. Kardol, gemeenteraadslid van Tynaarlo voor D66, vanaf 22 november 2016

Mevrouw C.H.L. Fenijn, gemeenteraadslid van Haren voor D66,

Mevrouw L.M. Schuiling gemeenteraadslid van Haren voor de PvdA.

Personalia medewerkers

Secretariaat

De heer G. Pots, directeur/secretaris,

Mevrouw S. Loedeman, loco secretaris.

Overige personeelsleden

de heer H. Homan

beheerder,

de heer J. Reinds

medewerker onderhoud en toezicht,

de heer F. Ubels

medewerker onderhoud en toezicht,

de heer B. Ubels

assistent-medewerker onderhoud.

De sluis en brug aan de Hoornsedijk in Haren werden bediend door de heren
L. Elsinga, en G. Hummel werkzaam bij Iederz en door de heer J. Zuiderveld.

Molen De Helper wordt op zaterdagen bediend door een vrijwillig molenaar, de heer
R. Glazenburg.

Verder zijn er negen vrijwilligers werkzaam voor het Meersch-
chap, dit zowel in het gebied als op
het secretariaat.

Vergaderingen

Het dagelijks bestuur vergaderde op 9 maart, 4 april, 5 september, 21 november en 9
december.

Het algemeen bestuur vergaderde op 13 juni en 12 december.

2 Beleid

Ad. 1. *Vrijwilligers.*

Het Meerschapg vraagt sinds 2014 via haar website vrijwilligers voor diverse werkzaamheden. Inmiddels hebben we negen vrijwilligers. Twee van onze vrijwilligers zijn tweewekelijks in ons gebied aanwezig om onderhoudswerkzaamheden te verrichten. De in 2015 spontaan opgerichte "Natuurwerkgroep Meerschapg" bestaat uit vier vrijwilligers die geregeld overleg voeren met onze beheerder over het (ecologisch)beheer.

Ad. 2. *Handhaving openbare orde*

In de bestuursvergadering van december 2013 is besloten structureel te gaan handhaven in het Meerschapsgebied. De handhaving wordt verzorgd door medewerkers van Trigion/City360.

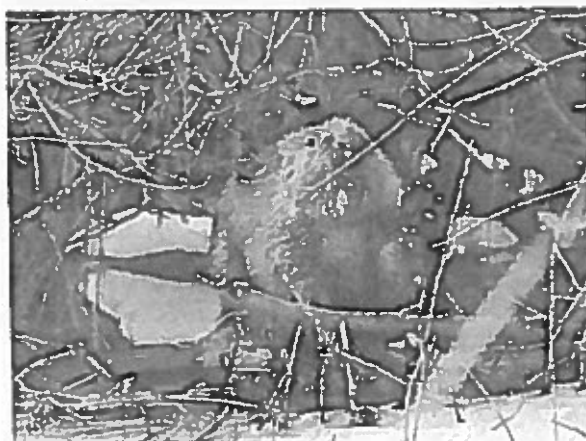
Ad 3. *Plannen Hampshire Hotel*

Begin 2014 heeft Het Hampshire Hotel aan het toenmalige dagelijks bestuur hun plannen voorgelegd. In grote lijnen houden deze plannen een upgrading in van het gebied achter het hotel. Om dit plan te kunnen realiseren moet er ongeveer 1,8 hectare Meerschapsgrond gebruikt worden. Deze grond wordt afgegraven ter vergroting van de wateroppervlakte die dan tot aan het terras van het hotel komt te liggen. Het algemeen bestuur heeft in haar vergadering van 4 februari 2015 besloten deze gronden beschikbaar te stellen. Het gebied blijft openbaar omdat het Meerschapg eigenaar blijft. Het afgelopen jaar is er hard gewerkt aan de verdere uitwerking van de plannen. Een voorlopige planning geeft aan dat er medio februari 2017 gestart zal worden met de werkzaamheden.

Ad 4. *Plannen de "Lage Wal"*

Bij dit project hebben drie partijen een belang, De Provincie, het Waterschap en het Meerschapg. Het plan omvat een reconstructie van de oostoever om een ecologische verbindingszone van Zuidlaardermeer, Paterswoldsemeer en Leekstermeer te creëren voor o.a. otter en bever. Aan de hand van schetssessies is er een voorlopig ontwerp gemaakt.

Op 13 oktober 2016 is er een inloopavond georganiseerd voor belangstellenden. Naar aanleiding van deze inloopavond zijn er twee zienswijzen ingediend. Deze worden in het plan verwerkt tot een definitief ontwerp. In het ontwerp is rekening gehouden met de watersport, zo komt er een beperkte vooroever. De achterliggende polder wordt ook in het plan betrokken, de sloten worden verbreed. Er is voor het project een subsidie aangevraagd bij SNN. Inmiddels is er bericht ontvangen dat de subsidie is toegekend. Met de subsidie zal 50% van de geraamde kosten worden vergoed.

Bever

HOFSTEENGE ZEEMAN
G R O E P
ACCOUNTANTS & ADVISOR

Controle verklaring d d 10 APR 2017

3 Onderhoud & Beheer

In dit hoofdstuk schenken wij beknopt aandacht aan het dagelijks onderhoud en de vervangingsinvesteringen. Voorts aandacht voor een aantal andere beheerszaken.

Onderhoudsplanning

De beheerder van het Meerschapp heeft voor het onderhoud twee onderhoudsplanningen tot zijn beschikking nl. de planning "Jaarlijks onderhoud", waarin ook het dagelijks onderhoud is opgenomen en het "Meerjaren" investeringsprogramma.

Onze onderhoudsmedewerkers, Jan Reinds en Frans Ubels met ondersteuning van Bart Ubels verrichten deze werkzaamheden onder leiding van beheerder Harald Homan van het Meerschapp.

Vervangingsinvesteringen/groot onderhoud.

In 2016 is er groot onderhoud gepleegd aan de parkeerterreinen aan de Oude Badweg. Diverse beschoeiingen zijn vervangen o.a. aan de Zunneriepe en het eiland Groot Heemstede.

Ook is er een auto voor het onderhoud vervangen. We hebben samen met de Groninger Motorbotenclub en de gemeente Haren riolering aangelegd met daarbij een voorziening om tanks in boten leeg te pompen.

Vanwege diefstal is er een nieuwe buitenboordmotor aangeschaft.

Beheerszaken

Kengetallen / wat wordt onderhouden

Totale oppervlakte van het Meerschapsgebied ca. 880 hectare

Waarvan:

Water	288 hectare (waaronder Hoornseplas en de Lijte als zwemplekken)
Bos	56 hectare
Gras	57 hectare (waarvan 22 intensief, 14 extensief, 11 beweiding, 8 verpacht en 2 bermen e.d.)
Eilanden	11
Wandelpaden	lengte 5.000 meter
Fietspaden	lengte 9.000 meter
Asfaltwegen	lengte 3.500 meter
Beschoeiingen	lengte 15.150 meter (bestaande uit houten, beton, staal en puin/stortsteen)
Sloten	lengte 11.000 meter
Bruggen	13 (waarvan 11 van hout, 1 van staal en 1 van beton)
Parkeerterreinen	17 (waarvan 6 in onderhoud bij de gemeente Haren)
Fietsenstallingen	8 op diverse plekken in het gebied
Hekwerken	lengte 1.160 meter (bestaande uit hout en aluminium)
Verkeersborden	ca. 150
Meerschapsborden	10
Provinciale borden	12
Infopanelen	6
Afvalbakken	ca. 220
Banken	ca. 120

Wat staat er in dit gebied

Bezittingen

Molen De Helper
Sluis Nijveensterkolk
Sluiswachterswoning
Meerschapsboerderij
De Vuurtoren Zuidwesthoek
Kunstwerken Zunneriepe en het Bakken
2 stuwen t.b.v. het beheren van het waterpeil
Boottrailerhelling
Botenhuizen
Camperplaatsen bij de Lijte
Toiletgebouwen
Speeltoestellen
Slagboom nabij Scandinavisch Dorp
Pont

Uitgegeven in erfpacht

Scandinavisch Dorp
Jachthaven Zuidwesthoek
Botenhuizen
Recreatiewoningen en caravans

Afvoer van afval

Het Meerschapschap heeft rond de tweehonderd afvalbakken in het gebied staan, welke 1 à 2 maal per week worden leeggehaald. Op zomerse dagen wordt bij de Hoornseplas dagelijks het afval afgevoerd. Het afval wordt in een grote container afgevoerd naar de Milieudienst van de gemeente Groningen.

Naast het afval uit de afvalbakken treffen onze medewerkers ook veel gedumpt afval aan. Het gaat om huisvuilzakken die naast de afvalbakken worden gezet, verbouwingsmaterialen, huisraad, tuinafval en overig afval.

In 2016 is er 34.100 kg afval afgevoerd. Aan snoeiafval is er 62.120 kg afgevoerd.

Evenementen

Het Meerschapsgebied is in trek voor het houden van sport- en andere evenementen. Aan het Meerschapschap dient vergunning te worden gevraagd voor het houden van dergelijke evenementen. Indien wordt voldaan aan de Algemene Verordening voor het Meerschapschap Paterswolde 2008 (AVMP2008) en andere wettelijke regels en er geen overlast wordt veroorzaakt voor bezoekers en omwonenden, wordt de toestemming verleend.

In 2016 werden door het Meerschapschap 94 vergunningen voor evenementen afgegeven.

Het gaat voornamelijk om sportieve evenementen en barbecues.

Het aantal afgegeven vergunningen voor versterkt geluid bedroeg 10, waarvan slechts 2 met geluid na 18.00 uur.

Openbare orde

Het toezicht in het gebied valt onder de verantwoordelijkheid van het Bestuur.

Daarnaast wordt er in het gebied toezicht uitgeoefend door de politiekorpsen van de basiseenheid Groningen Zuid/Haren en van Tynaarlo.

Handhaving in 2016 werd binnen het Meerschapsgebied uitgevoerd door Buitengewoon Opsporings Ambtenaren (BOA's) van Trigion/City360.

 HOFSTEENGE ZEEMAN
GROEN
ACCOUNTANTS & ADVISORS
10 APR 2017

Sluispassages

In het jaar 2016 passeerden 1830 schepen de sluis aan het Hoornse diep. De sluis is de enige scheepvaartverbinding met het Paterswoldsemeer. Ondanks een wisselvallige zomer is het aantal sluispassages nagenoeg gelijk gebleven ten opzichte van 2015.

Molen De Helper

In het jaar 2016 mocht de molen De Helper in totaal 923 bezoekers ontvangen. Dit is het aantal bezoekers dat daadwerkelijk in de molen is geweest. In totaal draaide de molen op 36 dagen met op 8 mei het hoogste aantal bezoekers (85) in 2016.

De molen draaide pakweg elke zaterdagmiddag in het zomerseizoen. In het winterseizoen iets minder in verband met slecht weer, waar onder vrieskou en de feestdagen. In 2016 heeft de molen daarnaast ook gedraaid tijdens het Nationale Molenweekend (14 mei, 56 bezoekers), het Groninger molenweekend (11 juni, 19 bezoekers) en tijdens het Open Monumentenweekend (10 september, 66 bezoekers).

De molen werd een aantal keren op verzoek opengesteld en toen zijn er rondleidingen gegeven. Dit was onder andere het geval op 7 juli 2016 voor een groep studenten uit de hele wereld (38 bezoekers). Dit op uitnodiging van Summerschool Oncologie in samenwerking met de Rijksuniversiteit Groningen en het UMCG.

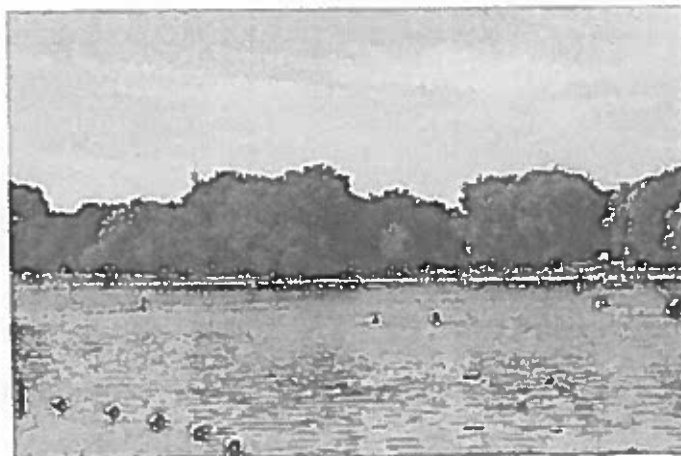
Ook diende molen De Helper in 2016 wederom als instructiemolen voor aspirant molenaars. De cursisten volgen een cursus met een duur van 1,5 – 2,5 jaar, onder begeleiding van de molenaar, om na het behalen van hun getuigschrift zelfstandig op een molen te kunnen draaien. Het gehele jaar 2016 waren er 4 actieve cursisten, het maximale aantal. Molen De Helper vervult hiermee een zeer belangrijke rol als broedplaats voor nieuwe molenaars voor de gehele provincie. De molen draagt hiermee bij aan het behoud van ons nationaal cultureel erfgoed.

Bezoekersaantallen Hoornseplas

Het jaar 2016 had een wisselvallige zomer met een warm slot. Met een gemiddelde temperatuur van 17,7 graden Celsius eindigde zomer 2016 op een gedeelte tiende plaats in de rij van warmste zomers sinds 1901. (Bron: KNMI)

Het aantal bezoekers aan de Hoornseplas in de zomermaanden mei tot en met augustus schatten wij gelijk aan die van 2015, circa 225.000.

Het aantal bezoekers op mooie dagen rond het gehele meer wordt door ons geschat op ongeveer 25.000. Daarnaast zijn nog de wandelaars die met hun hond en/of kinderen een rondje langs de Hoornseplas lopen. Deze worden door ons op zo'n 10.000 geschat.

Zomerse dag bij de Hoornseplas

Preventie zwemmersjeuk Hoornseplas

Zwemmersjeuk wordt veroorzaakt door de larven van parasitaire wormen, *richobilharzia* genaamd. Deze parasieten zijn met het blote oog niet te zien.

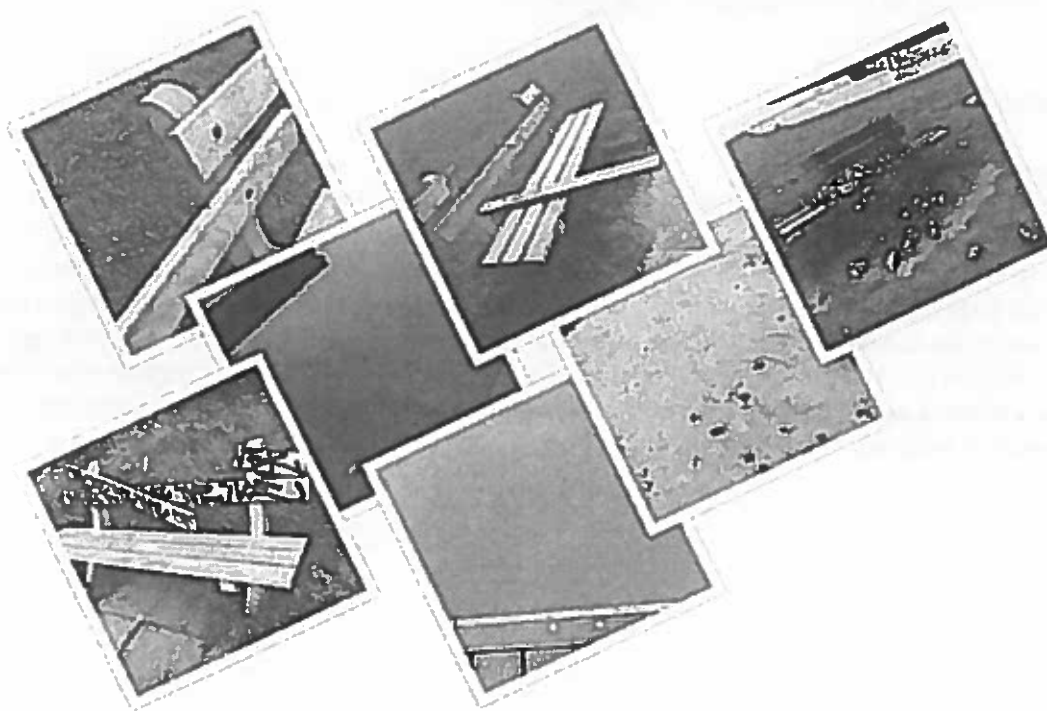
De larfjes (ook wel cercariën) zijn afkomstig van een slak en gaan op zoek naar een watervogel. Daarbij kunnen ze per toeval bij een zwemmer terechtkomen. Een larfje dat in de huid doordringt sterft daar en geeft een afweerreactie die jeuk veroorzaakt. Zichtbaar op de huid zijn rode bulten, die niet alleen erg kunnen jeuken maar ook branderig kunnen aanvoelen. Het optreden van zwemmersjeuk houdt verband met een aantal factoren die een beheerder van een zwemgelegenheid in natuurwater niet in de hand heeft, zoals de watertemperatuur en de aanwezigheid van watervogels. In de periode van 19 juli 2016 tot en met 10 augustus 2016 zijn er wekelijks slakken weggehaald. Dit jaar zijn er geen meldingen ontvangen betreffende zwemmersjeuk. Ook is dit jaar de plas van waterplanten ontdaan ten behoeve van de veiligheid van de zwemmende recreant en ter bestrijding van zwemmersjeuk.

Zwemwaterkwaliteit Hoornseplas en de Lijte

De kwaliteit van het zwemwater van de Hoornseplas en van de Lijte, wordt in het zomerseizoen elke twee weken gemeten door het laboratorium van waterschap Hunze en Aa's. De kwaliteit van het water van de Hoornseplas is het hele seizoen gekwalificeerd als goed. Bij de Lijte was gedurende 18 juli t/m 14 augustus 2016 een waarschuwing (attentie) van kracht in verband met blauwalg.

Vandalisme en Diefstal

Ook in 2016 zijn we niet gevrijwaard gebleven van vandalisme en diefstal. Diverse bankjes zijn vernield. Op het strand en in het water bij de Lijte zijn 1,5 kilo punaises uitgestrooid. Deze zijn door onze onderhoudsmedewerkers verwijderd.

Vernielingen en punaises in het water

4 Externe Contacten

Om de belangen van het Meerschop goed te vertegenwoordigen bestaat er veelvuldig contact met overheidsorganisaties, verenigingen en ondernemingen in het Meerschapsgebied en met landelijke en regionale organisaties die zich bezighouden met recreatie, landschapsinrichting en natuurbescherming.

Contacten met organisaties

Uiteraard onderhoudt het Meerschop Paterswolde veelvuldig contact met de deelnemende gemeenten. De gemeenten worden zorgvuldig op de hoogte gehouden van de zaken die in het bestuur van het Meerschop worden besproken. De vergaderstukken van zowel de vergadering van het DB als die van het AB worden aan de deelnemende gemeenten toegezonden. Daarnaast worden contacten onderhouden met andere overheidsorganisaties zoals de provincies Drenthe en Groningen, Regio Groningen-Assen, Dienst Landelijk Gebied, Recreatieschap Drenthe en het ministerie van LNV, Politie Haren, Groningen-Zuid en Drenthe, Waterschappen Noorderzijlvest en Hunze en Aa's.

Regelmatige gesprekspartners zijn verder de organisaties op het gebied van natuurbescherming en -beheer, vooral de vereniging Natuurmonumenten en de diverse afdelingen van het IVN. De laatste jaren steeds belangrijker geworden zijn de contacten met omwonenden via hun verenigingen.

Overige contacten

Op de website van het Meerschop staat informatie over onze organisatie en het gebied. De vergaderstukken van het Algemeen Bestuur worden ook op deze site gepubliceerd. Nieuwtjes en gegevens over de kwaliteit van het ijs of het zwemwater worden regelmatig geplaatst. Kijk vooral eens op www.meerschop-paterswolde.nl.

Voorlichting en Publiciteit

Informatieverstrekking

Het publiek richt zich voor informatie regelmatig tot het secretariaat of de beheerder van het Meerschop. Het Meerschop probeert zo goed mogelijk antwoord te geven op gestelde vragen. Belangstellenden en belanghebbenden kunnen de openbare vergaderingen van het algemeen bestuur bezoeken. Belangstellenden hebben de mogelijkheid om tijdens deze vergaderingen in te spreken op de agendapunten. Vergaderingen van het algemeen bestuur worden aangekondigd op onze website en belangstellenden kunnen de vergaderstukken online lezen en downloaden. Ook via onze website www.meerschop-paterswolde.nl wordt regelmatig nieuwe informatie over het Meerschop verspreid.

5 Jaarrekening 2016

In dit hoofdstuk vindt u de jaarrekening voor 2016. De opbouw is als volgt:

Programmaverantwoording

Paragrafen

- Weerstandsvermogen
- Onderhoud kapitaalgoederen
- Bedrijfsvoering
- Financiering

Kengetallen

Financiële beschouwing

Balans per 31 december

Waarderingsgrondslagen

Toelichting op de balans

Overzicht baten en lasten

Toelichting overzicht baten en lasten

Resultaatbestemming 2016

Overzicht vaste activa

Overzicht reserves en voorzieningen

Overzicht opgenomen geldleningen

Overzicht wet normering topfunctionarissen

Handtekeningenformulier

Accountantsverklaring

Programmaverantwoording

De doelstelling van het Meerschap is opgenomen in artikel 2 van de gemeenschappelijke regeling Meerschap Paterswolde 2016 en luidt: Het lichaam heeft binnen zijn gebied ten doel de behartiging van de recreatie, de natuurbescherming en de landschapsverzorging, waaronder begrepen het beheer van het (openbaar) water, voor zover dat bij de deelnemers berustte.

Bij het uitoefenen van deze taak achten wij de vrije toegang tot onze voorzieningen essentieel. Het effect van ons beleid is dat iedere bewoner en bezoeker van Stad en Ommeland de gelegenheid heeft om op een goede manier te recreëren binnen ons werkgebied.

Wij trachten dit effect te bereiken door enerzijds een goed onderhoud van de gerealiseerde voorzieningen en anderzijds door aanleg van nieuwe voorzieningen, waarbij wordt ingespeeld op wensen en behoeften in de samenleving.

De kosten, verbonden aan dit programma, vindt u terug in het overzicht van baten en lasten.

De kosten worden voornamelijk gedekt door commerciële inkomsten (verhuringen en verpachtingen), incidentele verkoop van eigendommen, bijdragen van de deelnemende gemeenten en door gebruik te maken van geldende subsidiebronnen.

Uit de, in de jaarrekening opgenomen financiële beschouwing, blijkt dat het Meerschap in 2016 binnen de grenzen van de gemeentelijke bijdrage is gebleven.

HOEFSTEENGE ZEEMAN
G R O E P
ACCOUNTANTS & ADVISEURS
Controle verklaring d d 10 APR 2017

Weerstandsvermogen

Het Meerschapp heeft voor de thans voorzienbare risico's diverse reserves en voorzieningen ingesteld, dit om toekomstige ontwikkelingen te kunnen opvangen. Een overzicht van deze reserves en voorzieningen treft u aan in het Overzicht Reserves en Voorzieningen bij deze jaarrekening.

Het eigen vermogen ultimo 2016 bestaat uit de algemene reserve (€ 233.650,-), de reserve investeringen Meerschapsgebied (€ 451.401,00) en het nog te bestemmen resultaat 2016 (€ 43.275, -). Het dagelijks bestuur stelt voor dit resultaat toe te voegen aan de Algemene Reserve.

De algemene reserve is vrij besteedbaar en kan worden gezien als weerstandsvermogen; met uitzondering van een bedrag van € 32.857, - waarop reeds beslag is gelegd voor planvorming in het kader van de beleidsvisie 2012.

Gelet op de leeftijdsopbouw en het aantal werknemers in de buitendienst loopt onze organisatie weinig risico. Bij langdurige ziekte van één of meer werknemers kan de organisatie voor onverwachte personeelsuitgaven komen te staan. Om dit ziekterisico te gelegener tijd zoveel mogelijk te kunnen opvangen is er de Voorziening Vervanging Personeel. Deze voorziening is op korte termijn toereikend. Daarnaast is er een ziekteverzuimverzekering afgesloten die na twee weken ziekte het salaris uitkeert. Voor het ingehuurd personeel (zie paragraaf Bedrijfsvoering) loopt het Meerschapp geen risico's.

Het Meerschapp is een gemeenschappelijke regeling. Deze rechtsvorm betekent dat uiteindelijk, als de financiële middelen van het Meerschapp ontoereikend zijn, de deelnemende gemeenten de tekorten dienen aan te vullen.

Onderhoud kapitaalgoederen

Het dagelijks onderhoud van onze kapitaalgoederen vindt op een redelijk tot goed niveau plaats en ook zodanig dat recreanten er op een goede, veilige en plezierige wijze gebruik van kunnen maken. Uit de reguliere exploitatie kunnen onvoldoende middelen voor het dagelijks onderhoud worden ingezet. Al een aantal jaren wordt dit onderhoudsbudget overschreden. De onderhoudskosten nemen o.a. toe door vandalisme, verplichtingen vanuit andere overheidsorganen en de investeringen vanuit TRIP1 en de Meerweg.

Daarnaast bestaat er een onderhoudsvoorziening, waaruit die onderhoudskosten worden betaald die slechts eenmaal in een reeks van jaren voorkomen. Deze onderhoudsvoorziening is te laag waardoor we steeds verder gaan achterlopen met het uitvoeren van het groot onderhoud.

Naar verwachting zullen de toekomstige (2017-2021) investeringskosten ongeveer € 1,2 miljoen gaan bedragen. Dit heeft vooral betrekking op walbeschoelingen. Uitvoering zal, gezien het budget voor vervangingsinvesteringen (€ 100.000,00 per jaar voor alle investeringsobjecten), in fases uitgevoerd moeten worden.

Bedrijfsvoering

Voor het Meerschapp Paterswolde is richtinggevend de geldende begroting, de Beleidsvisie 2012, de planning van het dagelijks en groot onderhoud en de meerjarenplanning voor (vervangings) investeringen. In het verslagjaar 2016 is deze lijn voortgezet. Dat betekent dat onze voorzieningen op een verantwoorde wijze zijn onderhouden. Er is geïnvesteerd, passend binnen de financiële kaders van het Meerschapp.

Het Meerschapp heeft zelf een kleine personele bezetting. Voor het secretariaatspersoneel, de beheerder en de sluiswachters zijn dienstverleningscontracten afgesloten met de gemeente Groningen, waarbij in geval van (langdurige) ziekte voor vervanging wordt gezorgd.

De administratie wordt gevoerd door het "Shared Service Center" van de gemeente Groningen, binnen de voor het Meerschapp geldende spelregels inzake administratieve organisatie en interne controle, het BBV en de eigen verordeningen.

 HOFSTEE & ZEEMAN
G R O E P
ACCOUNTANTS & ADVISORS

10 APR 2017

Contrôle verklaring d d.

Financiering

Algemeen

De Wet Financiering decentrale overheden (Wet fido) betreft de treasury van gemeenten en overheidslichamen.

Treasury is het sturen en beheersen van, verantwoord over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's.

Op grond van de wet is het Meerschapp Paterswolde verplicht om zowel in de begroting als in de jaarrekening een zogenaamde treasury-paragraaf op te nemen, waarin verantwoording over het treasurybeleid wordt afgelegd.

Treasurybeheer

De kasgeldlimiet wordt berekend door een (vastgesteld) percentage van de totale begrote bedrijfslasten van het Meerschapp te nemen.

De netto vlottende schuld per kwartaal is het gemiddelde van de standen van deze schuld op de eerste dag van iedere maand in het desbetreffende kwartaal.

In het volgende overzicht wordt de werkelijke omvang van de kasgeldlimiet getoetst aan de wettelijke norm overeenkomstig de Wet fido.

Omschrijving	Bedragen (x € 1.000)			
	2016 1e kw.	2016 2e kw.	2016 3e kw.	2016 4e kw.
Omvang van de begroting per 1 januari (=grondslag)	868	868	868	868
1 Toegestane kasgeldlimiet:				
- in procenten van de grondslag	8,20	8,20	8,20	8,20
- in een bedrag	71	71	71	71
2 Omvang vlottende korte schuld:				
- opgenomen gelden korter dan 1 jaar	0	0	0	0
- schuld in rekening courant	37	0	0	0
- gestorte gelden door derden korter dan 1 jaar	0	0	0	0
- overige geldleningen niet zijnde vaste schuld	0	0	0	0
3 Vlottende middelen:				
- contante gelden in kas	1	1	1	9
- tegoeden in rekening courant	0	392	262	96
- overige uitstaande gelden korter dan 1 jaar	0	0	0	0
4 Toets kasgeldlimiet:				
Totaal netto vlottende schuld (2 - 3)	36	-393	-263	-105
Toegestane kasgeldlimiet (1)	71	71	71	71
Ruimte (+) c.q. overschrijding (-)				

464 334 100
HOFSTEEFCE ZEEFAN
C R O E P
accountancy
10 APR 2017

Controle verklaring d.d.

Indien in meer dan 2 kwartalen achtereen de kasgeldlimiet wordt overschreden, dient de provincie Groningen hiervan op de hoogte te worden gesteld en door het dagelijks bestuur een plan te worden ingediend met maatregelen om overschrijdingen in de toekomst te vermijden.

Renterisiconorm

De renterisiconorm wordt berekend door een (vastgesteld) percentage van het totaal van de vaste schuld van het Meerschapp bij aanvang van het jaar te nemen. Deze norm wordt getoetst aan de werkelijk vaste schuldpositie, waarbij telkens de stand aan het begin van het jaar wordt genomen. Het volgende overzicht brengt de renterisico's voor de vaste schuld in relatie tot de renterisiconorm volgens de Wet fido in beeld.

Omschrijving	Bedragen (x € 1.000)			
	2013	2014	2015	2016
Basisgegevens				
1a Renteherziening op vaste schuld o/g	0	0	0	0
1b Renteherziening op vaste schuld u/g	0	0	0	0
2 Netto renteherz. Op vaste schuld (1a - 1b)	0	0	0	0
3a Nieuwe aangetrokken vaste schuld	0	600	500	0
3b Nieuwe verstrekte lange leningen	0	0	0	0
4 Netto nieuw aangetr. vaste schuld (3a - 3b)	0	600	500	0
5 Betaalde aflossingen	88	88	688	88
6 Herfinanciering (laagste van 4 en 5)	0	88	500	0
7 Renterisico op vaste schuld	0	0	0	0
Renterisiconorm				
8 Stand van de vaste schuld per 1 januari	1.241	1.153	1.665	1.477
9 Het bij Min.Regeling vastgesteld %	20%	20%	20%	20%
10 Renterisiconorm (8 x 9)	248	231	333	295
Toets renterisiconorm				
11 Ruimte (+) c.q. overschrijding (10 - 7)	248	231	333	295

Financiering

Door middel van het onderstaande overzicht wordt inzicht gegeven in de samenstelling, de grootte en de rentegevoeligheid van de opgenomen leningen.

Omschrijving	Bedrag	Gemiddelde rente
Stand per 1 januari	1.477	
Nieuwe leningen		
Reguliere aflossingen	-88	
Vervroegde aflossingen		
Rente-aanpassing (oud percentage)		
Rente-aanpassing (nieuw percentage)		
Stand per 31 december	1.389	3,51

Kengetallen

Bij besluit van 15 mei 2015 is het BBV gewijzigd in verband met de verplichte opnemings van financiële kengetallen in de begroting en jaarstukken.

Kengetallen zijn getallen die de verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de begroting of de balans en kunnen helpen bij de beoordeling van de financiële positie van de gemeenschappelijke regeling. Om dit te bereiken wordt vanuit het BBV voorgeschreven dat de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing de volgende kengetallen bevat: netto schuldquote, solvabiliteitsratio en structurele exploitatieruimte. De andere volgens BBV voorgeschreven kengetallen zijn naar hun aard niet van toepassing voor het Meerschap Paterswolde.

Hieronder wordt per kengetal weergegeven welke verhouding wordt uitgedrukt:

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeenschappelijke regeling ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeenschappelijke regeling in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het totale balanstotaal. Het eigen vermogen van de gemeenschappelijke regeling bestaat volgens artikel 42 van het BBV uit de reserves (zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves) en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten.

De structurele exploitatieruimte vergelijkt de structurele baten en structurele lasten met de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten (waaronder rente en aflossing) te dekken. De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten (zie artikel 17, onderdeel c, van het BBV) en uitgedrukt in een percentage.

Deze kengetallen maken inzichtelijk(er) over hoeveel (financiële) ruimte de gemeenschappelijke regeling beschikt om structurele en incidentele lasten te kunnen dekken of opvangen. Ze geven zodoende inzicht in de financiële weerbaar- en wendbaarheid.

De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van het Meerschap Paterswolde ten op zicht van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossing op de exploitatie

Netto schuldquote		x € 1.000 Rekening 2015	x € 1.000 Rekening 2016
A	Vaste schulden (cf art. 46 BBV)	1.477	1.389
B	Netto vlottende schuld (cf. art. 48 BBV)	17	50
C	Overlopende passiva (cf. art 49 BBV)		
D	Financiële vaste activa (cf art. 36 lid, s, e en f.		
E	Uitzettingen < 1 jaar (cf. art. 39 BBV)		
F	Liquide middelen (cf. art. 40 BBV)	1	27
G	Overlopende activa (cf. art. 40a BBV)		
H	Totale baten (cf art. 17 lid c BBV (dus excl. mut. reserves)	829	867
	netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H x 100%	180,10%	162,86%

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen (is gelijk aan de netto schuldquote)		x € 1.000 Rekening 2015	x € 1.000 Rekening 2016
A	Vaste schulden (cf art. 46 BBV)	1.477	1.389
B	Netto vlottende schuld (cf. art. 48 BBV)	17	50
C	Overlopende passiva (cf. art 49 BBV)		
D	Financiële vaste activa (cf art. 36 lid, s, e en f.		
E	Uitzettingen < 1 jaar (cf. art. 39 BBV)		
F	Liquide middelen (cf. art. 40 BBV)	1	27
G	Overlopende activa (cf. art. 40a BBV)		
H	Totale baten (cf art. 17 lid c BBV (dus excl. mut. reserves)	829	867
	netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H x 100%	180,10%	162,86%

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin het Meerschap in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen

De solvabiliteitsratio	A	Eigen vermogen (cf art. 42 BBV)	673	685
	B	Balanstotaal	2.234	2.195
		Solvabiliteit (A/B) x 100%	30,13%	31,21%

HOOFSTEENGE ZEEMAN
G R O E P
accountants & adviseurs

Dit kengetal geeft inzicht in het structurele en reële evenwicht van de begroting

Structurele exploitatieruimte	A	Totale structurele lasten	848	824
	B	Totale structurele baten	828	867
	C	Totale structurele toevoegingen aan de reserves		
	D	Totale structurele onttrekkingen aan de reserves		
	E	Totale baten	860	867
		Structurele exploitatieruimte ((B-A)+(D-C))/E x 100%	-2,33%	4,96%

Financiële beschouwing

Begrote gemeentelijke bijdrage (in 2016 geheel bevoorschot)	614.840
Werkelijke gemeentelijke bijdrage	571.565
Resultaat 2016	43.275
Nog te bestemmen resultaat	43.275

Het resultaat is als volgt te verklaren:

	min = nadeel
Lasten:	
personeelskosten	15.063
kapitaallasten	14.972
bestuurs-/advieskosten	13.334
belastingen/verzekeringen	861
energiekosten	10.331
onderhoudskosten	-21.622
overige kosten	11.354
Baten:	
inkomsten uit eigendommen	12.457
verstrekte geldleningen	0
exploitatiebijdragen	-1.693
overige inkomsten	-11.783
onttrekking algemene reserve	0
Resultaat	43.275

Balans per 31 december

bedragen x
€ 1.000,-

ACTIVA

OMSCHRIJVING	2016	2015
Vaste activa		
Materiële vaste activa	2.135	2.168
waarvan economisch nut	1.885	1.953
waarvan maatschappelijk nut	249	215
Uitzettingen < 1 jaar		
Vorderingen op openbare lichamen	33	65
Liquide middelen	27	1
TOTAAL AKTIVA	2.195	2.234

bedragen x
€ 1.000,-

PASSIVA

OMSCHRIJVING	2016	2015
Vaste passiva		
Eigen vermogen		
a. reserves		
* algemene reserve	234	221
* bestemmingsreserve		
- reserve investeringen Meerschapsgebied	451	451
b. resultaat voor bestemming	43	12
Vorzieningen	28	19
Vaste schulden met een rent typische looptijd > 1 jaar		
- Onderhandse leningen van binnenlandse banken	889	977
- Openbare lichamen	500	500
Flottende passiva		
Netto flottende schulden < 1 jaar		
Banksaldi	0	36
Overige schulden	27	6
Overlopende passiva		
Overige vooruit ontvangen bedragen	23	11
TOTAAL PASSIVA	2.195	2.234

Waarderingsgrondslagen

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten (verkrijgings- of vervaardigingsprijs), tenzij bij de desbetreffende balanspost anders is vermeld.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd.

Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden. Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat de leiding van de instelling over verschillende zaken zich een oordeel vormt, en dat de leiding schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Inherent aan het maken van schattingen is dat de werkelijke uitkomst kan afwijken.

Balans - Vaste Activa

Immateriële vaste activa

De kosten die zijn verbonden aan het sluiten en oversluiten van geldleningen worden niet geactiveerd. De lasten worden volledig genomen in het jaar van (over) sluiten van de lening

Materiële vaste activa

1. De materiële vaste activa zijn gewaardeerd op verkrijgings- of vervaardigingsprijs zo nodig aangepast voor duurzame waardeverminderingen.
2. De materiële vaste activa met een economisch nut, als bedoeld in artikel 35 BBV, worden geactiveerd.
3. Afschrijving wordt berekend door middel van een vast percentage van de aanschafwaarde op basis van de verwachte economische levensduur

Financiële vaste activa

Dit betreffen kapitaalverstrekingen, verstrekte leningen met een looptijd langer dan een jaar.

Balans - Vlottende Activa

Uitzettingen met een rente-typische looptijd korter dan 1 jaar

Uitzettingen met een rente-typische looptijd korter dan 1 jaar worden tegen nominale waarde gewaardeerd. Eventuele voorzieningen wegens oninbaarheid worden op de vorderingen in mindering gebracht.

Overlopende activa

Overlopende activa worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Liquide middelen

Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Balans - Vaste passiva

Eigen vermogen

Onder het eigen vermogen zijn opgenomen de algemene reserves, de bestemmingsreserves en het saldo van de rekening van baten en lasten. De algemene reserve is de reserve die primair dient als weerstandsvermogen om incidentele tegenvallers in de exploitatie op te vangen. De bestemmingsreserves zijn reserves waaraan het bestuur een bepaalde bestemming heeft meegegeven. Dit zijn vermogensbestanddelen die alleen in de aangegeven richting zijn aan te wenden.

Voorzieningen

Onder de voorzieningen zijn opgenomen, de op het moment van opstellen van de jaarrekening voorzienbare verplichtingen, verliezen en/of risico's, voorzover de omvang hiervan redelijkerwijs is in te schatten. De voorzieningen zijn gewaardeerd op nominale waarde.

Voorzieningen worden op grond van artikel 44 BBV gevormd voor:

- verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is doch redelijkerwijs te schatten;
- bestaande risico's op balansdatum terzake van verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs te schatten is;
- kosten die in een volgend begrotingsjaar worden gemaakt maar de oorsprong hebben in het begrotingsjaar of een eerder begrotingsjaar en de voorziening strekt tot kostenegalisatie; de bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven.

Vaste schulden met een rente-typische looptijd van 1 jaar of langer

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rente-typische looptijd van één jaar of langer. De aflossingen van het volgende begrotingsjaar zijn gerubriceerd onder de vlottende passiva.

Balans – Vlottende passiva

Netto vlottende schulden < 1 jaar

De netto vlottende schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Overlopende passiva

De overlopende passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Kasgeldleningen

De kasgeldleningen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

HI HOFSTEENGE ZEEMAN
C R O E P
accountants & advisers
10 APR 2017
Contrôle verklaring d.d.

Toelichting op de balans

AKTIVA

bedragen x €
1.000,-

MATERIELE VASTE AKTIVA

2.135

Boekwaarde 01-01-2016	2.168
Vermeerderingen	108
Afschrijving 2016	<u>-141</u>
Boekwaarde 31-12-2016	2.135

Dit bedrag is gespecificeerd opgenomen op de
Vaste Activa Staat.

UITZETTINGEN < 1 JAAR

33

Vorderingen op openbare lichamen:

* Belastingdienst: omzetbelasting 4e
kw.2016

2

Overige vorderingen:

* Debiteuren

16

* Diverse vorderingen

12

* Vooruitbetaalde bedragen

3

LIQUIDE MIDDELEN

27

Nederlandse waterschapsbank

27

HI HOFSTEENGE ZEEMAN
G R O E P
accountants & adviseurs

Controle verklaring d.d. 10 APR 2017

PASSIVA

EIGEN VERMOGEN

685

Het eigen vermogen bestaat uit de volgende posten:

Algemene reserve	234
Reserve Investerings Meerschapsgebied	<u>451</u>
	685

Bovenstaande posten zijn hierna gespecificeerd.

ALGEMENE RESERVE

234

Stand per 01-01-2016	222
Bij: voordelig saldo 2015	<u>12</u>
	234

Reserveringen:

- uit te voeren werkzaamheden beleidsvisie 33

RESERVE INVESTERINGEN MEERSCHAPSGBIED

451

Dit betreft verkoop van onroerende zaken die indertijd met rijkssubsidie zijn verworven.

Deze subsidie behoeft niet te worden terugbetaald, mits de opbrengst van de verkoop wordt aangewend voor herinvestering in het Meerschapsgebied.

Reserveringen:

- uit te voeren werkzaamheden "Meer in beweging" (DB 5-03-2015) 400

VOORZIENINGEN

28

De voorziening bestaat uit de volgende posten:

Voorziening ziektekosten vervanging personeel	18
Egalisatievoorziening onderhoud	<u>10</u>
	28

Bovenstaande posten zijn hierna gespecificeerd.

H HOFSTEENGE ZEEMAN
G R O . 18
ACCOUNTANTS & ADVISOR

Controle verklaring d.d. 10 APR 2017

VOORZIENING ZIEKTEKOSTEN VERVANGING PERSONEEL

Dit betreft een voorziening ingeval van ziekte van de onderhoudsmedewerkers.

Stand per 01-01-2016	19
Af: vervanging onderhoud	<u>-1</u>
Stand per 31-12-2016	18

EGALISATIEVOORZIENING ONDERHOUD

10

Stand per 01-01-2016	0
Bij: Dotatie	<u>10</u>
Stand per 31-12-2016	10

Conform bestuursbesluit d.d. 28-02-2000 is deze voorziening gevormd om toekomstige grote uitgaven op onderhoudsgebied te kunnen bekostigen.

VASTE SCHULDEN MET EEN RENTETYPISCHE LOOPTIJD > 1 JAAR
--

1.389

Nederlandse Waterschapsbank	889
Gemeente Huizen	500

Tevens verwijzen we u naar het overzicht opgenomen geldleningen.

VLOTTENDE PASSIVA

NETTO VLOTTENDE SCHULDEN < 1 JAAR

27

Crediteuren	12
Overige schulden (betreft voornamelijk rente geldleningen)	15

OVERLOPENDE PASSIVA

23

Dit betreft vooruit ontvangen erfpacht 2015 en 2016. Het Meerschap is in gesprek over aanpassing van de erfpachtvoorwaarden.

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

In 2012 is er een persoon vanaf de Nijdam in het Hoornsemeer gedoken en heeft daardoor een dwarslaesie opgelopen. Voor de gevolgen heeft hij het Meerschap aansprakelijk gesteld. Het Meerschap is voor dergelijke aansprakelijkheidstellingen verzekerd en loopt een maximaal risico van € 25.000,00.

Controlerend accountant
10 APR 2017

Overzicht baten en lasten

bedragen x €
1.000,-

Lasten

OMSCHRIJVING	REKENING 2016	BEGROTING 2016	REKENING 2015
PERSONEELSKOSTEN	368	384	365
KAPITAALLASTEN	191	206	209
BESTUURS-/ADVIES- EN BUROKOSTEN	20	33	31
BELASTINGEN EN VERZEKERINGEN	39	40	38
ENERGIEKOSTEN	19	29	19
ONDERHOUDSKOSTEN	183	161	183
OVERIGE KOSTEN	4	15	3
TOTAAL LASTEN	824	868	848

Baten

OMSCHRIJVING	REKENING 2016	BEGROTING 2016	REKENING 2015
INKOMSTEN UIT EIGENDOMMEN	210	198	209
EXPLOITATIEBIJDAGEN	3	5	3
OVERIGE INKOMSTEN	39	51	12
GEMEENTELIJKE BIJDRAGE	615	615	605
TOTAAL BATEN	867	868	829

Controle verklaring d.d. 10 APR 2017

Saldo

OMSCHRIJVING	REKENING 2016	BEGROTING 2016	REKENING 2015
TOTAAL LASTEN	824	868	848
TOTAAL BATEN	867	868	829
SALDO	-43	0	19
RESERVE MUTATIES	0	0	-31
SALDO VOOR BESTEMMING	-43	0	-12

Toelichting overzicht baten en lasten

Alleen de posten die aanzienlijk afwijken van de begroting of posten die nadere toelichting behoeven, zijn vermeld.

Lasten

	bedragen x € 1.000,-
PERSONEELSKOSTEN	368
begroot	384

De onderschrijding is ontstaan door minder inhuur aan BOA's (Buitengewoon Opsporings-Ambtenaren) Dit betreft een bedrag van ruim € 21.000,00 en is ontstaan door minder inzet wegens het nog niet beëdigd zijn. Hierdoor konden de BOA's alleen waarschuwend optreden. Daarnaast is er ongeveer € 7.500,00 meer uitgegeven aan overig personeel derden. Dit is ontstaan door een grotere stijging aan loonkosten dan begroot.

KAPITAALLASTEN	191
begroot	206

De onderschrijding is ontstaan door lagere rentelasten dan begroot. Dit, omdat gekozen is voor een langlopende lening van 2 jaar tegen een rentepercentage van 0,40 %. In het verleden was uitgegaan van een langlopende lening (30 jaar) tegen 3,5 %.

BESTUUR, ADVIES- EN BUREAUKOSTEN	20
begroot	33

De onderschrijding heeft op alle hieronder vallende kostensoorten plaatsgevonden. De grotere onderschrijdingen hebben betrekking op externe deskundigheid (ca € 5.500,00), contributies en lidmaatschappen (ruim € 1.500,00) en vergaderkosten (ruim € 2.500,00)

ENERGIEKOSTEN	19
begroot	29

Op alle energieposten is minder uitgegeven dan begroot. Dit heeft te maken met lagere verbruiken en lagere tarieven. In de begroting 2017 is hiermee rekening gehouden.

ONDERHOUDSKOSTEN**183**

begroot

161

De overschrijding is voor ca. € 11.500,00 ontstaan door het opschonen van watergangen (sloten). Ook is er ca. € 3.000,00 uitgegeven aan onderhoud voor de sluis. Voor de grote renovatie (TRIP-1) was deze sluis nagenoeg onderhoudsvrij. Door de mechanische en hydraulische onderdelen zal er jaarlijks meer aan onderhoud uitgegeven worden. Ter voorkoming van zwemmersjeuk in de Hoornseplas is er ca. € 3.000,00 extra uitgegeven aan het wegvangen van slakken en het maaien van waterplanten. Door het relatief mooie seizoen is er ruim. € 2.000,00 meer aan Vuilafvoer uitgegeven. Verder waren er een aantal kleine over- en onderschrijdingen op diverse onderhoudsposten.

OVERIGE KOSTEN**4**

begroot

15

Hierop wordt o.a. de met de belastingdienst afgesproken correctie omzetbelasting ad € 2.500,00 geboekt. In deze begrotingspost is een bedrag van € 10.000,00 opgenomen, die ter dekking dient van kleine overschrijdingen in de rest van de begroting. De onderschrijding op deze post is dus hoofdzakelijk ontstaan door de post onvoorzien.

NIJHOFSTEENGE ZEEMAN
G R O E P
accountants & adviseurs
10 APR 2017
Controle verklaring d.d.

Baten

INKOMSTEN UIT EIGENDOMMEN	210
begroot	198

Het voordeel op deze post is ontstaan door het verhuren van de kantoorruimte op de bovenverdieping (€ 5.000,00) van de Meerschapsboerderij, het verlenen van een vergunning voor snackverkoop bij de Lijte (€ 4.000,00), en opbrengsten behandelkosten bij vervreemding erfpachtrecht ca. € 4.500,00. In de begroting waren deze (incidentele) opbrengsten niet meegenomen. Daarnaast waren er nog een aantal kleine afwijkingen t.o.v. de begroting.

OVERIGE INKOMSTEN	39
begroot	51

Op deze post is de restant taakstelling 2014, groot € 30.000,00 opgenomen. Dit bedrag is taakstelling volledig in de diverse kostensoorten verwerkt.

In 2016 zijn een aantal, niet begrote, opbrengsten gerealiseerd. Het betreft verkoop van grond aan de Lijte (gemeente Haren) die een boekwinst van ruim € 26.000,00 heeft opgeleverd, een schadevergoeding voor schade toegebracht aan de sluis van ca. € 4.000,00, een compensatie voor een herverkaveling van ca. € 3.500,00, en een nagekomen PV-vergoeding voor handhaving (ca. € 2.000,00). Ook heeft de verhuur van de vergaderzaal ca. € 1.500,00 opgeleverd.

 HOFSTEENGE ZEEMAN
G R O E P
accountants & adviseurs

Controle verklaring d.d. 10 APR 2017

Resultaatbestemming 2016

Nog te bestemmen resultaat 2016 conform jaarrekening

43.275

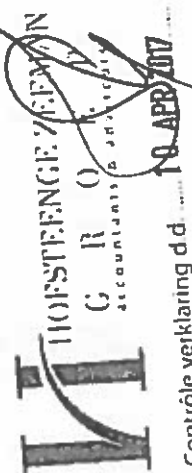
Het Dagelijks Bestuur stelt voor dit voordelig resultaat toe te voegen aan de Algemene Reserve.

Specificatie bijdrage per gemeente, volgens verdeelsleutel in % voor 2016

	verdeelsleutel in %	aandeel	reeds bevoorschot
Gemeente Tynaarlo	14,5	82.877	89.152
Gemeente Groningen	69,8	398.953	429.157
Gemeente Haren	15,7	89.736	96.530
Nadelig saldo		571.565	614.840

Overzicht vaste activa

Omschrijving object	aanschaf- waarde 01-01-2016	vermeer- deringen	vermin- deringen	aanschaf- waarde 31-12-2016	cumulatieve afschrijving 01-01-2016	boek- waarde 01-01-2016
Automatisering						
Computerapparaat/secretariaat/beheer	5.429			5.429	5.428	1
Kantoorautomatisering 2014	5.353			5.353	765	4.588
	10.782	0	0	10.782	6.193	4.589
Bedrijfsgebouwen						
Terugkoop 2 verkooppunten	38.300			38.300	15.300	23.000
Verbouw boerderij	22.928			22.928	22.927	1
Arbeid Kiosk	4.184			4.184	0	4.184
Herst./schilderen uitkijktoren	11.000			11.000	0	11.000
wzh molen de helper	7.690			7.690	0	7.690
Kelder afdichten Kiosk H'Plas		4.710		4.710	0	0
Dakbeschot voorhuis boerderij		4.087		4.087	0	0
	84.102	8.797	0	92.899	38.227	45.875
Gronden/Terreinen						
Aankoop Zuidwesthoek	187.918			187.918	153.426	34.492
Afronding deelgebied III/IV fase	37.451			37.451	22.657	14.794
Grondaankopen	865.593		360	865.233	635.308	230.285
Kaap Hoom	216.109			216.109	216.108	1
Herstraten park.pl. O.Badweg		6.475		6.475	0	0
	1.307.071	6.475	360	1.313.186	1.027.499	279.572

 Hofsteeffence & Co. Accountants & Juristen

Contrôle verklaring d d 10 APR 2017

Grond-, Weg- & Waterb.kundige werken

Aanleg drinkwaterleiding woonboten	7.606	7.606	7.605	1
Aanleg Hoomse Plas	486.993	486.993	486.992	1
Aanleg Hoomsemeer	797.402	797.402	797.401	1
Afronding noordkant Hoomsemeer	142.950	142.950	94.035	48.915
Baggeren Hoomsediep	161.830	161.830	55.073	106.757
Herinrichting Zuidwesthoek	142.118	142.118	136.678	5.440
Inrichting Kaap Hoom	290.720	290.720	179.547	111.173
Inrichting Noord-Westhoek A-Afd.	185.273	185.273	136.719	48.554
Inrichting Noord-Westhoek B-Afd.	280.504	280.504	280.503	1
Inrichting Oostoever	152.205	152.205	152.204	1
Onderzoekskst. Baggeren Hoomsediep	5.372	5.372	5.371	1
Onderzoekskst. Renovatie sluis	42.933	42.933	42.932	1
Reconstruktiebijdrage Meerweg	13.730	13.730	13.729	1
Trip sluis Nijveensterkolk	346.850	346.850	11.632	335.218
Trip-projecten	1	1	0	1
Damwand	37.900	37.900	0	37.900
Verv.kantopsl.park.Oude Badweg	2.594	2.594	0	2.594
Vervangen beplantingsstrook	3.200	3.200	0	3.200
Verw.+ herstellen straatwerk	3.450	3.450	0	3.450
Damwand & kano steiger	15.800	15.800	0	0
Buis kanoroute	2.782	2.782	0	0
Walbeschoeiing Zunneriepe	33.470	33.470	0	0
	3.103.631	52.052	2.400.421	703.210

Installaties

Defibtech AED	1.798	1.798	1.797	1
Telefooncentrale 2011	2.455	2.455	2.454	1
1e termijn inbraakdetectie	1.700	1.700	0	1.700
Vervangen TL-armaturen	2.120	2.120	110.179	1.940
Slangenpomp + unit		5.141	5.141	1
Renovatie inbraakdetectie		1.500	1.500	1

NI
 1101STPENCIF. 2188N
 G R O
 10 APR 2017

Controle verklaring d.d.

Inventaris

Inrichting kantoor-/vergader ruimte
Inrichting tbv secretariaat
Vernieling sanitair

	8.073	6.641	0	14.714	4.251	3.822
2.575				2.575	258	2.317
11.629				11.629	11.628	1
		1.945		1.945	0	0
14.204	14.204	1.945	0	16.149	11.886	2.318

Machines

Frontmaaier
Ijsschuif-/veegmachine
Tiger Kipper
Toro grasmaaier 2014
Toro proforce GM 360 2014
Aankoop buitenboordmotor
Sneeuwschuif en grondschaaf
Kipper VZ-28-1G
Yamaha + motorslot

6.900				6.900	3.450	3.450
4.801				4.801	4.800	1
5.862				5.862	1.172	4.690
42.012				42.012	4.201	37.811
6.375				6.375	638	5.737
3.093				3.093	0	3.093
2.800				2.800	0	2.800
	22.992			22.992	0	0
	1.921			1.921	0	0

Vervoermiddelen

Bestelauto Piaggio Porter 2012
Fendt trekker 2014
Hijet Pickup Bestelauto 2002

71.843	24.913	0	96.756	14.261	57.582
12.065			12.065	5.172	6.893
79.000			79.000	7.900	71.100
13.023		13.023	0	13.022	1
104.088	0	13.023	91.065	26.094	77.994

NI HOFSTENGE ZEMAN
C R O E P
ACCOUNTANTS & ADVOCATEN

Controle verklaring d.d. 10 APR 2017

[illegible]

Contrôle verklaring d.d. 10. APR 2017

Overzicht reserves en voorzieningen

	2016				2015			
NAAM RESERVE	SALDO 01/01/2016	VERMEER- DERINGEN	VERMIN- DERINGEN	SALDO 31/12/2016	SALDO 01/01/2015	VERMEER- DERINGEN	VERMIN- DERINGEN	SALDO 31/12/2015
ALGEMENE RESERVE	221.491	12.159		233.650	169.461	82.660	30.630	221.491
RES. INVEST. MEERSCHAPSGBIED	451.401	0	0	451.401	451.401	0	0	451.401
TOTAAL RESERVES	672.892	12.159	0	685.051	620.862	82.660	30.630	672.892
NAAM VOORZIENING	SALDO 01/01/2016	VERMEER- DERINGEN	VERMIN- DERINGEN	SALDO 31/12/2016	SALDO 01/01/2015	VERMEER- DERINGEN	VERMIN- DERINGEN	SALDO 31/12/2015
EGALISATIEVOORZ. GR. ONDERHOUD	478	10.000		10.478	8.880	10.000	18.402	478
VOORZ. VERVANGING PERSONEEL	18.378	0	742	17.636	18.378	0	0	18.378
TOTAAL VOORZIENINGEN	18.856	10.000	742	28.114	27.258			

 18.856 10.000 742 28.114 27.258 18.402 0 18.378 478

Controle verklaring d.d. 10 APR 2017

Overzicht opgenomen geldleningen

lening- nummer	bedrag van de lening	datum alg./dag. bestuur	instantie	datum van laatste aflossing	rente percen- tage	restant schuld per 01-01-2016	Opge- nomen in 2016	rente 2016	aflossing 2016	restant- schuld per 31-12- 2016
1995-1	453.780	12-12-1994 28-11-1994	NWB	08-12-2020	6,80	90.757		6.096	18.151	72.606
1999-1	726.048	27-09-1999 12-09-1999	NWB	14-12-2019	5,53	145.210		7.941	36.302	108.908
2007-1	1.000.000	19-06-2006 08-05-2006	NWB	01-10-2037	4,60	740.920		33.696	33.678	707.242
2015-1	500.000	31-08-2015	Gem.Huizen	22-09-2017	0,40	500.000		2.533		500.000
						1.476.887	0	50.266	88.131	1.388.756

HOFSTEDEN ZEEUWEN
 G R O E N
 10 APR 2017
 Controle verklaring d.d.

WNT (Wet Normering Topinkomens)

Gemeenschappelijke Regeling Meerschop Paterswolde

Aard van de functie	Naam	Beloning	Dienst- verband	Aanvang dienstverband	Einde dienstverband
lid Dagelijksbestuur	J. van Keulen	onbezoldigd	0,01	mrt-14	
lid Dagelijks bestuur	N. Hofstra	onbezoldigd	0,01	mrt-14	
lid Dagelijks bestuur	M.H. Stiekema	onbezoldigd	0,01	jun-16	
lid Dagelijks bestuur	P. Lambeck	onbezoldigd	0,01	mrt-14	jun-16
lid Algemeen bestuur	W.B. Leemhuis	onbezoldigd	0,01	mrt-10	
lid Algemeen bestuur	J.P. Loopstra	onbezoldigd	0,01	mrt-14	
lid Algemeen bestuur	M.D. Blom	onbezoldigd	0,01	mrt-14	
lid Algemeen bestuur	H. Wiersema	onbezoldigd	0,01	mrt-14	
lid Algemeen bestuur	L.S. Magnin	onbezoldigd	0,01	mrt-14	okt-16
lid Algemeen bestuur	L.M. Schuiling	onbezoldigd	0,01	mrt-14	
lid Algemeen bestuur	C.H.L. Fenijn	onbezoldigd	0,01	mrt-14	
lid Algemeen bestuur	C.E. Kardol	onbezoldigd	0,01	nov-16	
Directeur/Secretaris	G. Pots	onbezoldigd	0,01	jan-14	

HOFSTEE & ZEEBEK
 G. R. O. F. P.
 10 APR 2017
 Contrôle verklaring d.

Deze rekening is opgemaakt, ingevolge artikel 26, lid 1 van de gemeenschappelijke regeling en overlegd aan het dagelijks bestuur.

Haren, 10 april 2017

Het dagelijks bestuur van het Meerschap Paterswolde verklaart, dat vorenstaande rekening aangeboden op 10 april 2017 is overlegd aan het algemeen bestuur van het Meerschap Paterswolde.

Haren, 10 april 2017.

Het dagelijks bestuur voornoemd,

N. Hofstra, voorzitter

G. Pots, directeur

Aldus besloten tot voorlopige vaststelling van deze rekening door het algemeen bestuur van het Meerschap Paterswolde in zijn vergadering van 29 mei 2017.

N. Hofstra, voorzitter

G. Pots, directeur

 HOFSTEENGE ZEEMAN
G. R. C. F. P.
10 APR 2017
Controle verklaring d.d.

Colofon
Uitgave
Tekst
Reprowerk

Meerschap Paterswolde
secretariaat
gemeente Groningen

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan het Algemeen Bestuur van de gemeenschappelijke regeling Meerschap Paterswolde.

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2016

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2016 van de gemeenschappelijke regeling Meerschap Paterswolde te Haren gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2016 als van de activa en passiva van Meerschap Paterswolde op 31 december 2016 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2016 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder de eigen verordeningen van de gemeenschappelijke regeling, zoals opgenomen in het normenkader.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2016.
2. het overzicht van baten en lasten over 2016.
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het eigen toetsingskader en de Regeling Controleprotocol Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) 2016. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Meerschap Paterswolde, zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de getrouwheid van de jaarrekening als geheel bepaald. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn. Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in de Regeling controleprotocol WNT 2016.

Overeenkomstig de door het Algemeen Bestuur van Meerschappij Paterswolde vastgestelde rapporteringstolerantie rapporteren wij geconstateerde afwijkingen die deze grens overschrijden, alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve of WNT-redenen relevant zijn.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- het jaarverslag.
- de overige gegevens

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is, zoals bedoeld in artikel 213 lid 3 sub d Gemeentewet en geen materiële afwijkingen bevat.
- alle informatie bevat die op grond van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Gemeentewet en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het Dagelijks Bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het Dagelijks Bestuur en het Algemeen Bestuur voor de jaarrekening

Het Dagelijks Bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten. Het Dagelijks Bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in

overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder de eigen verordeningen van de gemeenschappelijke regeling, zoals opgenomen in het normenkader.

In dit kader is het Dagelijks Bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het Dagelijks Bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Het Algemeen Bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht, dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het eigen toetsingskader, de Regeling Controleprotocol WNT 2016, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling.
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de

- redelijkheid van schattingen door het Dagelijks Bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten voldoen aan de eisen van financiële rechtmatigheid.

Wij communiceren met het Algemeen Bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Was getekend drs. S. Hofsteenge RA
Groningen, 10 april 2017

Besluit vaststelling jaarverslag 2016

Datum: 15 mei 2017

Kenmerk: MPU17-025

Betreft: Besluit vaststelling jaarverslag 2016.

Het Algemeen Bestuur van het Meerschchap Paterswolde, heeft in haar vergadering van 29 mei 2017 besloten,

het jaarverslag 2016 ongewijzigd vast te stellen.

Namens het Algemeen Bestuur,

N. Hofstra

Voorzitter Meerschchap Paterswolde

G. Pots

Directeur Meerschchap Paterswolde

Besluit bestemming positief resultaat 2016

Datum: 15 mei 2017

Kenmerk: MPU17-026

Betreft: Besluit vaststelling bestemming positief resultaat 2016

Het Algemeen Bestuur van het Meerschap Paterswolde, heeft in haar vergadering van 29 mei 2017 besloten,

het positieve resultaat, **groot € 43.275,00** toe te voegen aan de Algemene Reserve.

Namens het Algemeen Bestuur,

N. Hofstra

Voorzitter Meerschap Paterswolde

G. Pots

Directeur Meerschap Paterswolde